

GLAS

SLOVENSKE KULTURNE AKCIJE

Leto (año) XXIX, 4

EL VOCERO DE LA ACCION CULTURAL ESLOVENA

julij (julio) 1982

interesi velesil

„... Dogodki, ki so se in se še odigravajo tukaj v Argentini, nam mladim boljše pred-očijo, kaj se pravi imeti žrtve in objokovati padle, kaj se pravi boriti se za pravično stvar. Kažejo nam, kako kljub hrabrosti mnogih končno velesile določajo, kdaj in kako naj žive drugi narodi. Veliko se govori o Jaltških dogovorih, ki med drugim tudi Argentini veleavajo določeno vlogo v svetu izključno z interesi velesil. Prav isti dogovori v Jalti so bili krivi poboja naših dvanaštisočev. Zahodne velesile so nas kramarsko prodale komunističnim krvnikom ter na ta način sodelovale pri zločinu. Podobno se je dogajalo širom po svetu v vseh desetletjih do danes.

Nasproti temu smo na videz brez moči, a ne za vedno. življenje sveta in narodov ne more vedno temeljiti na krivici. Prej ali slej se pravica izkaže. Trdno upamo, da bo Argentina nekoč dosegla, kar že 149 let upravičeno zahteva: vrnitev Malvinskih otokov. A smo prav tako tudi prepričani, da bo nekoč Slovenija prosta suženjstva, ki jo danes vklepa, prosta materialnega in duhovnega jarma, ki jo tlači in duši. Ta oprostitev pa zavisi tudi od nas: odvisna je od našega poguma, od naše volje, od naše ljubezni.

(Iz govora dr. Andreja Finka na spominski proslavi v Slovenski vasi 27. junija 1982.)

cerkev za kulturo

Drugi vatikanski koncil je začel nekak „svetovni dialog“. Iz te osnovne misli so nastajala tajništva. Najprej Tajništvo za zedinjenje kristjanov. Sledilo je Tajništvo za nekristjane, nato Tajništvo za neverne. Letos pa je papež Janez Pavel II. s pismom, poslanim kardinalu Cassaroliju, z dne 20. maja ustanovil Papeški Svět za kulturo.

Tudi misel za ustanovitev tega Světa je nastala pravzaprav že na koncilu. V dokumentu Gaudium et spes je bil govor tudi o kulturi. Potem so se že za Pavla VI. ponavljale misli, kolike važnosti je spoštovanje sleherne kulture in sodelovanje vseh kultur za humaniziranje človeštva, za evangelizacijo vseh kultur.

V dokumentu papež Janez Pavel II. našteva osem razlogov ali osem nalog, ki naj bi jih dosegal ta Svět.

V prvi vrsti naj pokaže zanimanje Cerkev za sleherno kulturo. Saj to ni nič novega, to je Cerkev delala skozi vsa stoletja in bila vedno ne le spremljevalka, ampak celo pobudnica in graditeljica kulture. „Evropska kultura“ se še vedno imenuje krščanska kultura. S tem pa ni rečeno, da je kultura po sebi krščanska ali nekaka „dekla“ Cerkev. Cerkev in kultura imata vsaka svoje življenje, a obe sta za istega človeka, zato morata ne le sodelovati, ampak se vraščati. Zato tudi pri evangelizaciji sveta govorimo o inkulturaciji. To pomeni: ne usužnjevanje kulture, ki že obstoji, ampak požlahtnjevanje kulture z evangeljsko resnico, s čimer posamezna kultura nič ne izgubi, ampak se le obogati.

Svět naj sodeluje, to je drugi namen, z vsemi kulturnimi ustanovami, ki jih Cerkev že ima, in naj njihovo delo koordinira.

Iz tega je razumljiva tretja naloga: dialog s posameznimi škofovskimi konferencami, ki žive vsaka v svojem kulturnem območju.

Prav tako četrti namen, da sodeluje in stalno dialogira z mednarodnimi katoliškimi ustanovami, z univerzami in vsemi vejami njihovih ustanov.

Tudi peta naloga je važna: Svět naj zasleduje vse delo vseh organizmov kurije Svetega Sedeža, ne da bi posegel v njih svojsko področje, pa nič manj vseh mednarodnih ustanov, začevši z UNESCO, da se Sveti Sedež lahko udeležuje vseh mednarodnih zborovanj, študijskih dni in kongresov teh organizmov. Kjer se državna oblast zares zanima za omiko in dobrobit človeka, naj bi Svět imel povezavo tudi z njo.

Na tiho je mišljeno, ali, lahko si to vprašanje zastavimo: kakšno naj bo sodelovanje z državami, ki pod geslom „kulture“ zasledujejo ateizacijo. Tako naj bi bilo razumeti sedmi namen Světa. Vsekakor bo to vprašanje važno posebno v deželah, ki niso krščanske in kjer je že kulturno življenje visoko razvito ali kjer se na podlagi „primitivne“ kulture ustvarja nova. Prenašanje in širjenje evropske kulture na rečun ali pod plaščem evangelizacije je Cerkev že zdavnaj zavrgla. Kolikor bi državne oblasti za to ne bile interesirane, naj se tajništvo obrača na posamezne organizacije ustvarjalcev katerekoli vrste in z njimi ustvarja dialog. Z njimi naj išče možnost za mednarodna srečanja in skupni študij.

Končno v osmi točki papež daje nalogo, naj v Rimu samem omogočajo srečanja kulturnikov ali skupin, da se pobliže spoznajo z misijo novo ustanovljenega Světa. To delo se papežu zdi važno in je misel nanj že dolgo nosil v srcu.

F. S.

Slovenstvo v izseljenstvu in zamejstvu zavisi od slovenske misli in besede;

izseljenske in zamejske mislece in literate je SKA povabila, da razglabljate o izseljenski problematiki in da nam nadrobite svežega kruha naše besede;

SKA je zato v upanja polnem pričakovanju Vašega sodelovanja pri obeh razpisanih nagradnih natečajih.

Obogatite nas, razveselite nas!

Sredi noči, pred Bogom in svetom,
nag in popolnoma prost
vsake strasti,
izpovedujem
našim potomcem:

Potem ko je bilo nagradenih
toliko praznih besed,
potem ko je bilo zmaličenih
toliko dejstev in dejanj
naše nesrečne revolucije,
bratomorne in krute,
katere mi nismo iskali,
ne hoteli;
Potem ko je že skoro večina
neposrednih prič
legla v zemljo,
a se krive trditve ponavljajo
po šolah in spisih
kot dognana resnica;
po toliko letih
še vedno boli krivica,
ki nam jo je zadal režim
v imenu domovine:
„Narodni izdajalci!“

Fotem ko smo vse izgubili,
mnogi tudi življenje,
nam jemljejo še zadnje,
že toliko let:
naše dobro ime!
„Narodni izdajalci!“

Vendar vsi mi dobro vemo,
da izdajalci nismo bili,
ne takrat ne pozneje.
V domobranskih pesmih,
v njih mistiki
ni bilo klanjanja
nemcu ali lahu.
Vsebinska našega boja
in naše misli
je bila naša tisočletna domovina,
naša verna in poštena domovina.
To tudi oni dobro vedo!
In tudi to dobro vedo,
kdo se je klanjal in vdano sledil
tujcu in tuji ideji.
Kdo je oboževal
tirana in krvoloka,
ki mu bo zgodovina težko našla para.
Kdo se je podrejal
tuji misli
in klečeplazil tuji volji
„mednarodnega“ gibanja.

Ne, moj oče in moji bratje
niso bili izdajalci!
Moja mati in moje sestre
in vsa moja žlahta,
vsi naši sopotniki
vem, da so čutili in še čutijo
čisto domovinsko ljubezen,
kot ve le Cankar,
da jo more čutiti brezdomec
v tujini.

To je resnica
in te resnice ne bo mogla spodkopati
tudi stoletna laž ne!

Villa María, 3. marca 1982.

Dragi Glas!

Iskrena hvala za Tvoje pismo od maja t. l., ki si ga stisnil v ovoj z Medom XVIII: 1-2 (saj veš, kaj pomenijo te trdožive kratice) in moram Ti reči, da je Tvoje pismo zadišalo po medu, besede Medu pa so glasno zazvenele. Ne misli, da se je tudi moje možgane vrnila plesnoba, ker vežem med in zvok; priznam, da se plesnoba širi v deževni dobi, ki je za nas zdaj veliko bolj aktualna kot pa vojna, o kateri čujemo in beremo novice, a ki nam ne jemlje zračne svežine in ne dela trudne že zjutraj – to je neke vrste davek, ki ga plačujemo za bivanje na teh čudovitih otokih. Da bi ne jemali vsega zastonj – človek tako hitro podcenjuje! Med in glas ali zvok tvorita celoto – ali se spominjaš, da je med svetniki tudi sv. Janez Zlatousti, o katerem pravi legenda, da so mu že (ali pa: še) kot otroku čebele vnesle med v sama usta. Veš, kako so nekatere moderne besede strupeno grenke...

Med XVIII: 1-2 se mi zdi bližji idealu, o katerem sem Ti bil že večkrat pisal: da namreč njegovi ustvarjalci zajemajo iz zemlje, zraka, in vode tiste celine, ki jim je postala drugi dom, a da to storé edinstveno slovensko. Naj pojasnim s hipotezo. Denimo, da sovražne sile določenega leta ne razbijejo Slovenijo, ampak Argentino in njeni prebivalci najdejo zatočišče v Sloveniji; denimo tudi, da je njihovim ustvarjalcem dano ustvarjati po argentinsko; tisti izmed njih, ki bodo odkrili zemljo svoje nove domovine, jo bodo lahko poustvarili na svoj edinstveni, argentinski način: Slovenija bo zadobila argentinske barve, argentinske razsežnosti. Vsak primer šepa; treba mu je dati kritične bergle, da se uveljavi, vendar menim, da bi tak pojav Slovence te hipotetične Slovenije zanimal, veselil in obogatil, slutim, da bi takšna dela kaj kmalu prevedli v slovensščino. Če obrneva hipotezo na dejanske razmere, se lahko igraja z možnostjo, da bodo tudi Argentinci nekoč prevajali Medove stvaritve; kot pri vsakem drugem narodu je treba tudi pri njih čakati na ljudi, ki to uvidijo in lahko uresničijo; v tej točki smo namreč vsi odvisni veliko bolj od dednih činiteljev kot pa od kulturnega okolja, čeprav je oboje povezano v načrtih Božje Previdnosti.

Med XVIII: 1-2 se mi torej zdi veliko bolj svež kot pa dosedanja Medi. Veš, da se na tem mestu ne morem spuščati v podrobno kritiko, ker mi ne čas ne prostor ne dovolita tega. Nekaj pa lahko že zdaj ugotovim: pesnik Papež je pogoltnil še globlje korenine v argentinsko prst; pesnik Cukale je bolj kot kdaj prej (po mojem spominu!) ustvaril slovensko liriko Indije; in pesnik Rakovec je izbral bisere neslovenske literature in jih pesniško doživeto prevedel. Naj se dotaknem tudi novel (oprosti: o svoji povestici ne morem soditi objektivno): odlikujejo jih življenjska pestrost, dramatičnost in modrost. Tu in tam pa se nisem mogel otresti vtisa, da je bil ustvarjalec čez mero truden in kljub dinamični tematiki ni mogel obdržati pisanja na višini. Govorim o splošnem vtisu; „odlomki iz utrujenosti“ še bolj podčrtavajo vrednost ostalega in razodevajo, naravno in neprisiljeno, s kakšnimi težavami se mora boriti Medov ustvarjalec. Vsak Med je bilanca zmag, pa čeprav so morda oškropljene s srčno krvjo in z oljem nočnih svetilk.

Kar mika me, da bi zložil nov Križev pot h kiparja Bukovca skoraj živim reliefom Križeve poti v cerkvi v Cassanovi; tukaj so le tri postaje objavljene, a dajo slutiti bogastvo ostalih. Križev pot ljubečih.

Še nekaj Ti moram na vsak način v tej svoji globalni kritiki omeniti. Brumnova nad vse tehna razprava se mi zdi še en premik naprej – z ozirom na njegovo monumentalno delo Naš in moj čas (SKA 106: 1980), ki sem ga študiral več kot leto dni. „Idealizmi – pravi in krivi“ v tem Medu so pisani še bolj zaokroženo, s še večjim posluhom za važne odtenke resničnosti in s še bolj krepkim prijemom štren za razvozlanje problemov. Oni dan, ko je lilo kot iz škafa, mi je dragi mi španski prijatelj povedal tole smešnico, uvoženo s Poljske; še Ti se lahko ob njej nasmehneš, kar Ti bo dobro

delo v ozračju rastoče inflacije. Torej: nekje na Poljskem sedita pred ekranom Poljak in Sovjet in opazujeta izkrcaje Amerikancev na luni. „Kako čudovit dosežek!“ vzklikne Poljak. „To, kar bomo mi dosegli, je še bolj čudovito!“ zatrdi Sovjet, „mi bomo pristali na samem soncu...“ „Na soncu? Saj boste zgoreli!“ se začudi Poljak. Sovjet pa samozavestno: „Njet! Mi bomo pristali ponoči!“

Zdaj si bolj razpoložen za mojo pripombo: manjka nam še zmeraj dinamične literarne kritike! Tako kot pravita Marlies K. Danziger in Wendell Stacy Johnson v knjigi *Kritični bravec. Analiza in presoja literature (The Critical Reader. Analyzing and Judging Literature)*. F. Ungar: New York 1978, 2. and pr.): „Tako kot se lahko kot braveci spreminjamo, se tudi kritika more premikati iz svojega statičnega položaja. V skladu z bolj zavestnimi novimi kritičnimi prijemi ali poudarki se tako lahko spremenijo naši pogledi in logično, naše sodbe o tem ali onem delu.“ (Str. 187.) Takšnih dinamičnih kritikov nam manjka. Morda pa boš koga mogel za to pridobiti. Vso srečo Ti pri tem (in ostalem) iz srca želi Tvoj vdani

VLADIMIR KOS

ustvarjalci ska

Nova redna člana SKA

dr. Andrej Fink

Filozofski odsek je med svoje redne člane povabil dr. Andreja Finka, ki se je že nekaj let predstavljal v slovenski skupnosti v Buenos Airesu kot esejist, predavatelj in docent. Dr. Fink je povabilo k članstvu sprejel ter zagotovil odseku in ustanovi svojo prizadevnost in dejavnost.

Novi član ustanove je diplomiral na pravni buenosaireski fakulteti ter dosegel doktorat na Madridski (Universidad Complutense). Predmet njegove dizertacije je bil „Vlade de facto z ozirom na pravno in politično okolnost“. V Madridu je tudi obiskoval razne tečaje, med katerimi imenujemo najvažnejše: Tečaj politične sociologije (Centro de estudios constitucionales), Zunanja trgovina (Escuela superior de gestión comercial y marketing) in Mednarodna politika (Sociedad de estudios internacionales). Njegovi spisi so objavljeni v Siju, Vestniku in madridski Revista de estudios internacionales.

dr. Jure Rode

je bil povabljen med redne člane teološkega odseka.

Rojen je bil 27. aprila 1937 v Ihanu pri Domžalah, ordiniran pa 8. decembra 1963 v Buenos Airesu. Nadaljeval je podiplomske študije na Fakulteti cerkvenega prava na Papeški Univerzi Gregorijani v Rimu. Pravtam napravil doktorat iz cerkvenega prava. Naslov doktorske disertacije je bil „Neločljivost med zakonsko pogodbo in zakramentom.“ – Sedaj poučuje cerkveno pravo na Pravni fakulteti in na Fakulteti za politične vede na Katoliški univerzi v Buenos Airesu. Kot duhovnik deluje v slovenskem in argentinskem dušnem pastirstvu. Pri SKA je imel že predavanje iz svoje specializacije.

Slovenski film o škofu Baragu

Lazarist TONE ZRNEC, redni član Slovenske kulturne akcije, ki se trudi za slovenske duše v Kanadi, v Torontu, je januarja letos utrgal velik in zlahten sad svojega devetletnega truda: barvni enourni film o pionirju katoliške Cerkve v ZDA, slovenskem škofu Ireneju Frideriku Baragu. Film ima pomenljiv naslov: SLEDOVI; v angleški inačici – ON THE TRAIL. Spremnna beseda je slovenska na slovenski inačici in angleška na angleški. Tako bo film z uspehom zajel ne le slovenski, marveč tudi angleški govoreči svet. O pripravah na film smo pred leti pisali v Glasu, ko smo objavili daljši pogovor z glavnim snovalcem Tonetom Zrnecem. Slovensna premiera obeh filmov (slovenskega in angleškega) je bila 17. januarja letos v Torontu (župnija

La Iglesia instituyó "El Pontificio Consejo para la Cultura" con las siguientes palabras del papa Juan Pablo II.:

"En virtud de mi misión apostólica, siento la responsabilidad que me incumbe, en el corazón de la colegialidad de la Iglesia universal, y en contacto y de acuerdo con las Iglesias locales, de intensificar las relaciones de la Santa Sede con todas las realizaciones de la cultura, asegurando también una relación original mediante una fecunda colaboración internacional, dentro de la familia de las naciones, o sea, de las grandes comunidades de hombres unidos por vínculos diversos, pero, sobre todo, esencialmente por la cultura.

Por ello, he decidido crear e instituir un Consejo para la Cultura, capaz de dar a toda la Iglesia un impulso común en el encuentro, continuamente renovado, del mensaje salvífico del Evangelio con la pluralidad de las culturas, en la diversidad de los pueblos, a los cuales debe ofrecer sus frutos de gracia."

Brezmadežne) in doživela velik uspeh. Povpraševanje po filmu je dokajšnje: kupili so ga že slovenski Tržačani, Ognjišče v Kopru, Dom v Tinjah na Koroškem, prišel je tudi že v Ljubljano in tudi na Nemško. Izdelan je v dveh snemalnih tehnikah: 8 Super in 16 milimetrov. Tone Zrnc si je uspel zbrati pri snemanju skupino priznanih sodelavcev v devetih letih priprav in dela: izdelavo je vodil Joseph Silvay (znan tudi po barvem filmu o mojstru Gorsetu); glasbeno je film opremil prof. Jože Osana s slovenskimi melodijami in z izvirno očipvejsko glasbo; zvok je posnel Frank Rus; angleško besedilo, ki ga govori Marjan Resnik, je posredovala Marija Babič; slovensko pa je napisal in ga govori avtor Tone Zrnc. Ob premieri so prireditelji izdali tudi prikupno spremno slovensko in angleško povabilo, popestrjeno s podatki, nekaterimi povzetki iz filma, pojasnili in fleši iz delovnih snemalnih in pripravljalnih dni. Ker je film izdelan tudi v tehniki "video cassette", bo nedvomno zvest gost v mnogih slovenskih družinah v Ameriki, Evropi in doma. Zrnčeva stvaritev je ne samo izredno močan pomoček v pozivljanje dela za Baragovo beatifikacijo – njen vicepostulator je avtor filma; je tudi veliko kulturno in umetniško dejanje, ki je v čast zdomskemu slovenstvu, pa ne manj tudi Slovenski kulturni akciji.

Prijatelju Zrncu k velikemu dosežku iskreno čestitamo!

Naj ob tem opozorimo še na drugo kulturno dejavnost našega filmarja: z novim letom 1982 je Tone Zrnc prevzel tudi uredništvo slovenskega kanadskega mesečnika **Božja beseda**. Revija, ki izhaja že 33. leto – njen oče je življenjepisec škofa Rožmana, lazarist dr. Jakob Kolarič – je v Zrnčevem uredništvu našla novo zunanjo in notranjo podobo; je izredno sodobno ubrana, tako vsebinsko kot slikovno; popestrjena z novicami iz katoliškega sveta, tudi iz Slovenije. V reviji sodeluje tudi teolog dr. Franc Rode, zdaj v vodstvu Tajništva za Neverujoče, pri Vatikanu. Tudi z urejanjem revije Božja beseda izkazuje Tone Zrnc izreden posluš za kvaliteto, vsebinsko vrednost besednega sporočila in za osupljivo dogajanje v sodobnem svetu, posebej v Cerkvi.

n. j.

Prihodnji kulturni večeri v Buenos Airesu

V drugem polletju bo SKA svojemu občinstvu nudila še bogatejši program kulturnih večerov, katerega spored bo objavljen v obeh buenosaireskih slovenskih tednikih.

Poleg že napovedanega kulturnega srečanja z slovenskim metropolitom, ki nam bo predaval o odnosu vere in kulture v izseljenstvu, in umetniške razstave akvarelov akademske slikarice Bare Remec ter vokalnega koncerta solista Janeza Vasleta, so na programu naslednji predavatelji: od starejših, častni predsednik SKA dr. Tine Debeljak, mons. dr. Mirko Gogala in p. dr. Lojze Kukovica, od mlajših pa dr. Andrej Fink, Katica Cukjati, Tine Debeljak ml. in arhitekt Omerzu.

Upamo, da bomo ta načrt mogli v celoti izpeljati.

kulturni večeri v Buenos Airesu

Dokaj plodno je bilo prvo polletje v SKA. Poleg izdaja dvojne številke Meddobja in Glasov je bilo v teh mesecih v Buenos Airesu kar pet kulturnih večerov. Redna sezona se je pričela z uvodno prireditvijo v soboto 15. maja. Po besedah predsednika Ladislava Lenčka CM je g. France Papež (literarni odsek) predaval o temi:

Edvard Kocbek – Njegov čas in njegovo delo

SKA se je tako spomnila pomembnega ustvarjalca slovenske besede. Kot je iz naslova samega razvidno, je Papež ob smrti Edvarda Kocbeka (27. IX. 1904 - 3. XI. 1981) podal dve najpomembnejši razsežnosti njegovega življenja in ustvarjanja. Prvo bi mogli imenovati z besedo poezija, in sicer poezija kot izpoved in kot pričevanje – drugo poistovetiti s pesnikovim neposrednim aktivističnim deležem v najusodnejših procesih slovenske preobrazbe v minulih petih desetletjih, še posebej v prelomnem letu '45. Papež je postavil poudarek svojega predavanja ravno na ti dve razsežnosti ter pokazal ves Kocbekov obsežni in vznemirljivi opus kot znamenje izjemnega kreativnega duha, kot potrdilo njegove plodne navzočnosti v poeziji ter razburljive in celo zgrešene aktivnosti v zgodovini. Odlomke iz Kocbekovih avtobiografskih spisov in izvlečkov iz esejev in pesmi je ves čas predavanja lepo spremljala z recitacijami ga. Pavči Eiletzova. Po predavanju se je razvila razgibana debata, ki jo je vodil Ladislav Lenček, pri kateri je zlasti tehtno sodeloval častni predsednik SKA dr. Tine Debeljak.

Srečanja s kulturniki v Evropi

Na drugem večeru SKA (zgodovinski odsek) je predavateljica gđc. Katica Cukjati govorila o temi „Srečanja s slovenskimi intelektualci v Evropi“ (29. maja). Predavateljica je bila nedavno imenovana za članico zgodovinskega odseka Slovenske kulturne akcije ter se je s tem predavanjem tudi predstavila v naši ustanovi. Predmet njenega predavanja je bil izredno zanimiv; ona pa je lepo rešila težavo razdrobitve ali zgolj anekdotičnosti pomenka. Cukjati je tako podala sociološko analizo raznih idejnih struj v matični domovini in zamejstvu ter s tem skušala orisati celotni sedanji idejni spektrum slovenskega sveta. Izvleček njenega predavanja je že izšel v Svobodni Sloveniji (L. 35, št. 24). Dr. Tine Debeljak jo je na večeru predstavil ter tudi vodil razgibano debato, ki se je razvila po predavanju. Med debato je prišla do izraza pomembnost vsakoletne DRAGE, pri kateri je predavateljica lani sodelovala.

O doživetju stvarnega

Dr. Vinko Brumen (filozofski odsek) je v soboto 19. julija nastopil na tretjem kulturnem večeru ter govoril o doživetju stvarnega. Posebej objavljamo izvleček iz njegovega predavanja:

„Stvarno je, kar je ali obstaja neodvisno od nas in našega doživetja. Poleg 'notranjega' ali duševnega stvarnega govorimo še o 'zunanjem' ali tavnem stvarnem. To je predmet tega predavanja.

Marsikako lastnost stvarnega dojemamo. Ugotavljamo, da se nam stvarno prikazuje kot takšno ali drugačno. Vprašanje pa je, ali nam je dostopno prav kot stvarno, bitno, zlasti še, kako moremo biti tega gotovi, namreč da smo ga zares v dojetju dosegli in pravilno dojeli.

Kritična filozofija se mnogo ukvarja s tem vprašanjem in pri tem često prihaja do meje, čez katero se zdi, da ne moremo. Zadnje gotovosti o stvarnem nam vsaj znanstveno raziskovanje ne more dati. Če stvarno vendar sprejemamo kot stvarno, je to sprejemanje bolj dej kake vere kot pa pravega spoznanja.

Morda je res, da zgolj znanstveno in tudi zgolj filozofsko, kolikor filozofija hoče biti le znanost, stvarnega kot stvarnega res ne moremo zagotovo spoznati. Vendar pa vsaj v vsakdanjem življenju vsi ravnamo, kakor da smo stvarnega povsem gotovi, kot da nam ne budi nikakega dvoma. Tudi znanstvenik in filozof od tega nista izvzeta. Odkod tedaj ta gotovost?

Naše doživetje sveta še od daleč ni samo znanstveno. Naš prvi stik s stvarnim je naravno življenjski, lahko bi rekli nagonski ali pa sonaraven, kot so to imenovali stari misleci. V tem stiku dojemamo sebe in kar nas obdaja kot gotovo in pri tem ni mesta za dvome. Iz tega prvotnega dojetja sveta šele vznikata tudi znanost, ki skuša svet kritično premeriti in gotovost spoznanja tudi neizpodbitno zagotoviti. Mnogokaj pa njej ali njenemu raziskovanju ni dostopno; včasih rada to obide, zanika ali pa nasilno 'reši'. S svojim ugledom pa moti in vznemirja duhove.

Vendar pa človek vzporedno z znanstvenim prizadevanjem ohranja in doživlja še vedno tudi neposreden življenjski stik s stvarnim. Tudi v tem deluje um, ki kot teoretski um stvarno dojemata kot resnično in kot praktični um kot dobro. V tem dvojnem neposrednem doživetju korenini življenjskega, če že ne znanstvena gotovost dojetja stvarnega. Če tedaj sprejete te gotovosti imenujemo vero, ta ni slepa, marveč utemeljena v raznih oblikah življenjskega stika s stvarnim, ki jih bo treba bolj preiskovati.

Za kroniko pa naj še dodamo, da so Brumnova predavanja vsakič aktualnejša ter vzbudijo med publiko prav posebno zanimanje; to se izkaže predvsem v debati. Predavatelja je predstavil in vodil debato član filozofskega odseka Andrej Rot.

Toneta Stresa zavračanje marksizma

Četrty večer SKA (26. junija) je vodil p. dr. Alojzij Kukočica SJ, predavala pa sta Jože Bokalič CM (teološki odsek) in Andrej Rot (filozofski odsek) o temi Toneta Stresa Zavračanje marksističnih postulatov. Predavatelja sta predstavila filozofske osnove Stresove kritike marksizma kot znanstveno teorijo in tudi kot ideologijo ter vprašanje konkretnih stikov krščanstva in marksizma na področju etike, religije in družbenega sožitja. Med obema svetovnima nazoroma so sicer bistvene razlike, a je med njima možen dialog. Po II. vatikanskem cerkvenem zboru se je začelo uresničevati to, za kar si je prof. dr. Janžekovič preko dvajset let sam prizadeval s tolikim trudom. Spremembe v marksističnem gledanju ne pomenijo opustitev klasične dialektično-marksistične teorije. Predavatelja sta svoje misli razvijala iz Stresovega življenjskega spoprijemanja z marksističnim sistemom ter z raznimi avtorji (M. Kerševan, Vojan Rus in dr.). Močno sta pa poudarila, da Stresovo razmišljanje ni dovršen sistem, še manj pa dogma. Njegovo iskanje in ustvarjanje je ob določeni življenjski izkušnji, kateri on pravtako življenjsko odgovarja kot filozof in kot katoliški duhovnik. Zanimiva in obsežna debata je zaključila večer.

Razmerje med vzhodno in zahodno filozofijo

S tem naslovom se je prvič pri SKA predstavil lic. Vinko Rode. To je bil peti kulturni večer v soboto 10. julija. Podrobnejšo poročilo o tem predavanju bomo objavili v prihodnjem Glasu.

Nazadnje naj omenimo še to, da je bil povprečni obisk pri vseh predavanjih nad 30 članov in prijateljev SKA, kar je nedvomno znak, da je bil izbor predavanj ter predavateljev posrečen.

CORREO ARGENTINO CORR. CENTRAL y SUB 7	TARIFA REDUCIDA CONCESION 6228
	R. P. I. 1328339

GLAS je glasilo Slovenske kulturne akcije. Urejuje ga tajništvo. Tisk Editorial Baraga del Centro Misional Baraga, Colón 2544, 1826 Remedios de Escalada, Pcia. Buenos Aires, Argentina. Vsa nakazila na: Alojzij Rezelj, Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires 1407, Argentina. - Editor responsable Slovenska kulturna akcija (Andrés José Rot), Ramón L. Falcón 4158, Buenos Aires 1407, Argentina.